JEDNOSTAVAN PRIKAZ USAVRŠAVANJA KRŠĆANINA

kako ga je poimao i poučavao
velečasni gospodin

John Wesley

u razdoblju
1725.–1777.

BIBLIJSKI INSTITUT

CRKVA ISUSA IZ NAZARETA
ZAGREB • CROATIA

CRKVA ISUSA
IZ NAZARETA
ZAGREB • CROATIA

NASLOV ORIGINALA A Plain Account of Christian Perfection
Iz izdanja The Works of John Wesley (1872. ur. Thomas Jackson), vol. II, # 29, str. 366–446, u izdanju Lyons for the Wesley Center for Applied Theology at Northwest Nazarene University (Nampa, ID). Copyright © 1993–2007. Wesley Center for Applied Theology. 623 Holly Street, Nampa, ID 83686. Sva prava su pridržana.
AUTOR John Wesley

COPYRIGHT ZA HRVATSKO IZDANJE
© Crkva Božja u RH CO Isusa iz Nazareta Zagreb
GODINA IZDANJA 2021
IZDAJE Biblijski institut, Kušlanova 21, Zagreb
Crkva Božja u RH CO Isusa iz Nazareta Zagreb
ZA IZDAVAČA dr. Perry Stepp
UREDNIK HRV. IZDANJA Danijel Časni
GRAFIČKO OBLIKOVANJE Iva Đaković
LEKTURA Boris Beck
PRIJEVOD Dalija Matijević
PRIJEVOD STIHOVA Dalija Matijević i Boris Beck
TISAK IBS Zagreb

ISBN 978-953-8003-20-2
CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001106005.

Ni jedan dio ove knjige ne smije se kopirati, distribuitrati niti prenositi u bilo kojem obliku niti na bilo koji način elektrondkim ili mehaničkim putem, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo kakvo pohranjivanje informacija i povratnih sustava bez prethodnog odobrenja izdavača u pisanom obliku, osim u slučaju kratkih citata korištenih u kritičkim prikazima i nekim drugim nekomercijalnim namjenama dopuštenim zakonom o autorskim pravima.

O AUTORU

JOHN WESLEY (1703.–1791.) bio je društveni aktivist, svećenik i teolog u Engleskoj 18. stoljeća. Sa šačicom kolega istomišljenika s Oxforda utemeljio je metodizam, koji je kasnije prerastao u pokret kršćanske svetosti. Kršćanske protestantske denominacije koje su iz toga proizašle, a danas okupljaju milijune kršćanskih vjernika širom svijeta, izraziti naglasak stavljaju na autentično kršćansko življenje u dosljednoj svetosti, koje prvenstveno predmnijeva primjenu načela dosljedne praktične osobne i društvene etičnosti te potiče društveni aktivizam borbe za jednakost i pravdu. U suvremenom okruženju koje tolerira ozbiljna društvena oboljenja poput bigotizma i korupcije, relativizma i konzumerizma, u kojem se nadasve propituje opravdanost vjere i vjerovanja, Wesleyjevo se učenje nameće kao posebno dragocjeno. Ono svakoj osobi i društvenoj skupini otvara mogućnost smislenog življenja najuzvišenijih načela ljudskosti.

Wesley promiče postavku kršćanskog usavršavanja i savršenstva, čvrsto uvjeren da kršćani već u ovom životu mogu postići stanje „nadmoćne vladavine Božje ljubavi u svakom ljudskom srcu", koje se potom jasno očituje u sferi javnoga života kroz društvo prava i pravde, poštenja i jednakosti. Metodisti su pod Wesleyjevim vodstvom svojevremeno postali pokretači društvenih reformi u mnogim spornim društvenim pitanjima, poput primjerice reforme zatvorskog sustava, sustavne brige za siromašne i ukidanja ropstva.

U svoje je vrijeme John Wesley bio smatran „najomiljenijim čovjekom u Engleskoj", a 2002. godine BBC mu je dodijelio 50. mjesto na popisu 100 najvećih Britanaca.

O DJELU

Knjiga pod naslovom „Jednostavan prikaz usvršavanja kršćanina" donosi putovanje Johna Wesleyja prema razumijevanju doktrine kršćanskog savršenstva i suobličavanja s Kristom. Numeriranim kronološkim redosljedom u dvadeset osam točaka, opisuje korake koje je poduzeo prema usavršavanju i shvaćanju doktrine, temeljeći svoje vjerovanje na

ljubavi prema Bogu i bližnjem. Središnji biblijski tekst oko kojega gradi svoje stavove je iz Evanđelja po Mateju 22,36–40. „Učitelju, koja je najveća zapovijed u Zakonu?" Isus je odgovorio: 'Ljubi Gospodina, Boga svojega, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim' Ovo je prva i najveća zapovijed, a druga njoj slična: 'Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe'. Savršena ljubav osnova je Wesleyjeve doktrine savršenstva, na putu posvećenja milošću Božjom.

John Wesley bio je anglikanski svećenik i kršćanski teolog koji je zajedno sa Charlesom Wesleyjem i Georgeom Whitefieldom zaslužan za rađanje evanđeoskog pokreta poznatog pod nazivom metodizam. Ovo važno djelo sada je dostupno i za čitatelje hrvatskog govornog područja zahvaljujući nazarenima u Hrvatskoj i Biblijskom institutu iz Zagreba.

Svaki čitatelj koji se želi usavršiti na svome kršćanskom putovanju i živjeti životom što sličnijim Kristu, može započeti svoju duhovnu pustolovinu pomoću ovog bezvremenskog klasika.

urednik hrvatskoga izdanja

JEDNOSTAVAN PRIKAZ USAVRŠAVANJA KRŠĆANINA, KAKO GA JE POIMAO I POUČAVAO VELEČASNI GOSPODIN JOHN WESLEY, U RAZDOBLJU 1725.–1777.

Ovaj traktat je tijekom Wesleyjeva života imao nekoliko izmjena i dopuna; a u svakom se sljedećem izdanju navodio datum kada je izvršena posljednja revizija teksta. Izgleda da je posljednja takva izmjena napravljena 1777. godine, pa se ta godina nadalje nastavlja navoditi na naslovnicama svih sljedećih izdanja. Ne treba pretpostaviti da je gospodin Wesley nakon 1777. godine na bilo koji način promijenio svoja razmišljanja i stavove na temu usavršavanja kršćanina.

1. SVRHA OVOGA DJELA jest iznijeti jednostavan i točan prikaz pojedinih koraka uz pomoć kojih sam tijekom razdoblja od puno godina usvojio doktrinu usavršavanja kršćanina. Dužnik sam velikom dijelu čovječanstva koji želi znati cijelu „istinu kakva je u Isusu".[1] To su ljudi koji jedini iskazuju pravi interes za ovakva pitanja. Takvima želim potpuno otvoreno iznijeti kako sam došao do svojih stavova, trudeći se da sve redom prikažem kako sam tada razmišljao i zašto sam uopće tako mislio.

2. GODINE 1725. SUSREO SAM se s djelom biskupa Taylora „Pravila i vježbe svetog življenja i umiranja".[2] Imao sam tada dvadeset i tri godine. Pojedini dijelovi ove knjige su jako utjecali na mene, posebice dio koji se odnosi na čistoću namjera. Odmah sam odlučio cijeli svoj život posvetiti Bogu, sve svoje misli, riječi i djela. Bio sam duboko uvjeren da tu nema srednjeg puta, već da svaki dio mog života (a ne samo neki njegovi dijelovi) moraju biti predani na žrtvu Bogu, ili će biti predani na žrtvu meni samome – što zapravo znači sotoni.

Može li bilo koja ozbiljna osoba u to posumnjati? Ili pronaći srednji put između služenja Bogu i vragu?

1 Usporedi s Ef 4,21

2 U izvorniku: Jeremy Taylor, „The Rules and Exercises of Holy Living", 1650. i „The Rules and Exercises of Holy Dying", 1651. Radi se o djelima vrhunske engleske proze, koja čitatelju daju smjernice kako voditi krepostan život, razviti osobnu pobožnost, izbjeći iskušenja te kako se pripremiti za blagoslovljenu smrt.

3. GODINE 1726. SUSREO SAM SE s djelom Tome Kempenskog „Nasljeduj Krista".[3] Narav i doseg unutarnje religije – religije srca, prikazali su mi se u jasnijem svijetlu no ikada prije. Uvidio sam da čak i kad bih sasvim predao svoj život Bogu (misleći da je to moguće učiniti, a pri tom ne ići dalje od toga), to mi ne bi donijelo ništa ako Njemu ne bih predao svoje srce, da, cijelo svoje srce.

Uvidio sam da je „jednostavnost namjera i čistoća ljubavi"[4] jedini pravi način u svemu što govorimo i činimo, jedina želja koja treba upravljati našim raspoloženjima. To su zapravo „krila duše" bez kojih se ona nikada ne bi mogla vinuti Bogu.

4. GODINU ILI DVIJE NAKON TOGA, u ruke su mi dospjela djela koja potpisuje gospodin Law, pod naslovom „Kršćansko savršenstvo" i „Ozbiljan poziv".[5] Ona su me više no ikad uvjerila da je apsolutno nemoguće samo polovično biti kršćanin. Odlučio sam (bio sam duboko svjestan apsolutne nužnosti toga) da ću se u cijelosti posvetiti Bogu i nošen Njegovom milošću predati mu svu svoju dušu, cijelo svoje tijelo, sve što jesam.

3 U izvorniku: Thomas a Kempis, „The Christian Pattern: or the imitation of Jesus Christ". Nakon Biblije, najprevođenija knjiga kršćanske literature.
Citat Tome Kempijskog (Thomas a Kempis, oko 1380. – 1471., svećenik, redovnik i pisac).

5 U izvorniku: „Christian Perfection" i „Serious Call". William Law (1686. – 1761.) bio je engleski svećenik i teološki pisac.

Može li bilo koji obziran čovjek reći da se tu radi o pretjerivanju? Ili da je bilo što manje potrebno dati onome koji je sebe dao za nas,[6] osim predati mu sebe, sve što imamo i što jesmo?

5. GODINE 1729. POČEO SAM ne samo sustavno čitati, već i istraživati Bibliju, kao jedino mjerilo istine i jedini obrazac prave vjere. Počeo sam sve jasnije i jasnije uviđati nužnost posjedovanja „uma koji je u Kristu" i „življenja kao što je živio Krist";[7] posjedovanja ne samo jednog dijela već cijelog uma koji je u Njemu; življenja kao što je On živio i to ne samo u mnogim ili u većini slučajeva, već doista u svemu. Počeo sam tada u tom svijetlu poimati vjeru[8] kao jedinstveno nasljedovanje Krista, potpunu unutarnju i vanjsku usklađenost s našim Učiteljem. Ničega se nisam bojao više od prilagođavanja ovog pravila svom vlastitom iskustvu ili iskustvu drugih ljudi, dopuštanja sebi da i u najmanjoj mjeri odstupim od našeg velikog Uzora.

6. DANA 1. SIJEČNJA 1733. propovijedao sam na Sveučilištu, u crkvi Svete Marije, na temu „Obrezanja srca".[9] Govorio sam sljedećim riječima: „Radi

6 Odrednica Isusa Krista.

7 Usporedi Fil 2,5 i 1 Iv 2,6

8 Doslovno, religiju.

9 Obrezanje srca jest stanje izrazite sklonosti duše za svetost, koje podrazumijeva poniznost, vjeru, nadu i ljubav. Istoimena propovijed Johna Wesleya iz 1733. godine.

se o uobičajenoj sklonosti duše, koja se u svetim spisima naziva 'svetost', što izravno vodi u stanje očišćenosti od grijeha i 'od svih nečistoća tijela i duha',[10] a čega je posljedica sposobnost raspolaganja vrlinama koje su u Kristu Isusu i bivanje tako 'obnovljenim na sliku našeg uma' da bi bili 'savršeni kao što je naš Otac na nebu savršen'."[11]

U istoj propovijedi sam primijetio da je „Ljubav ispunjenje zakona, kraj svih zapovijedi". To nije samo 'prva i najveća' zapovijed, već sve zapovijedi u jednoj. 'Što je god istinito, što je časno, što je god kreposno i hvale vrijedno', sve je sadržano u jednoj riječi – ljubav. U tome je savršenstvo, slava i sreća: kraljevski zakon neba i zemlje je 'Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom, iz sve snage svoje'.[12] Jedno savršeno dobro treba biti vaš jedini konačni cilj. Samo za jednom stvari trebate žuditi zbog nje same – ostvarenja Njega, koji je sve u svemu. Samo jednu sreću trebate tražiti za svoje duše, jedinstvo s Onim koji ih je stvorio, 'zajedništvo s Ocem i Sinom, biti 'jedno s Gospodinom u jednom duhu'. Jednome trebate težiti do kraja vremena – uživanju u Bogu, u vremenu i vječnosti. Drugim stvarima težite samo ako su ovako usmjerene; ljubite stvorenje, jer vas

10 Vidi 2 Kor 7,1
11 Vidi Mt 5,48
12 Citat iz Pnz 6,5 korišten u Mt 22,37; Mk 12,30; Lk 10,27

to vodi do Stvoritelja. Pri svakom vašem koraku, neka to bude slavna ključna točka koja određuje vaš stav. Neka svaka vaša sklonost, misao, riječ i djelo bude tome podređeno. Što god želite, čega se god bojite, za čim god tragate ili od čega bježite, što god želite reći ili učiniti, neka bude u skladu s vašom srećom u Bogu, s vašim jedinim ciljem i izvorištem vašeg bića."

Završio sam ovim riječima: „Punina savršenog zakona je u – obrezanju srca. Neka se duh, sa svim svojim sklonostima, vrati Bogu koji ga je stvorio. Bog od nas ne traži druge žrtve, već samo da prinesemo živu žrtvu svojega srca. Neka ona bude trajno ponuđena Bogu kroz Krista, u plamenu svete ljubavi. I neka ni jednom stvorenju ne bude teško predati se Njemu, jer on je ljubomoran Bog. On svoje prijestolje neće dijeliti s drugima, vladat će bez suparnika. Ne tražite ništa drugo do ono što Njega ima za krajnji cilj. To je način na koji su djeca Božja nekoć živjela. Oni koji su danas mrtvi još uvijek nam govore: 'Ne tražite da živite drugačije osim hvaleći Njegovo ime. Neka sve vaše misli, riječi i djela teže ka njegovoj slavi'. 'Neka je vaša duša potpuno ispunjena ljubavlju prema Njemu, kako ne biste voljeli ništa drugo do ono što je Njemu dobro.' 'Imajte čiste namjere srca i u svemu što radite postojano stremite u Njegovu slavu. Jer je samo tada, a ne prije toga, 'u nama duh koji je u Kristu Isusu', kada se u svakom treptaju našeg srca, u svakoj riječi koju izgovaramo, u svakom

djelu naših ruku, 'ne trudimo ništa drugo do ostati u odnosu s Njim, pokoriti se Njegovoj volji', kada 'niti mislimo, niti govorimo, niti činimo da bismo ispunili svoju vlastitu volju, već volju Onoga koji nas je poslao' te 'bilo da jedemo ili pijemo, što god da radimo' sve činimo 'u slavu Boga'."

Moguće je uočiti da je ova propovijed isprva bila sastavljena od mojih već ranije objavljenih djela. Bio je to moj osobni stav o vjeri, kakav sam tada imao. Ustručavao sam se nazvati ga – savršenost. Sad imam takav stav, bez potrebe da išta dodam ili oduzmem. I što bi tome mogao prigovoriti bilo koji razuman čovjek koji vjeruje u Bibliju? Što bi bilo tko ovdje mogao zanijekati, a da se ne sukobi s Pismom? Što bi ovome mogao oduzeti, a da ne oduzme od riječi Božje?

7. U TAKVOM SMO RASPOLOŽENJU, moj brat i ja (skupa s drugom mladom gospodom koje s podsmijehom zovu metodisti[13]) ostali sve dok nismo krajem 1735. godine krenuli u Ameriku. Slijedeće godine, u gradiću Savannah,[14] napisao sam:

13 John i Charles Wesley te njihovi prijatelji s Oxforda osnovali su 1752. godine tzv. „Sveti klub", čiji su članovi naglašavali „unutarnju religiju, religiju srca". To im je tada donijelo pogrdni naziv „metodisti".

14 John Wesley je 1735. godine otputovao u američku koloniju Georgija, koja je tada osnovana kao naseobina engleskih zatvorenika. U gradiću Savannah, preuzeo je dužnost župnika.

Postoji li što pod suncem
osim tebe da vlada mojim srcem?
Protjeraj sve to i vladaj sam –
moga srca, Bože, vodi plam!

Na povratku iz Amerike, početkom 1738. godine, vapaj moga srca bio je:

Mojoj duši sve uskrati
osim ljubav čistu svoju.
Nek' me ljubav sveg zahvati
– radost, blago, krunu moju.
Istjeraj srca moga zloće:
čin i riječ mi ljubav bit će.

Nikada nisam čuo da bi bilo tko ovome prigovorio. I doista tko može prigovoriti? Nije li to jezik, ne samo svakog vjernika, već i svakoga tko je doista doživio probuđenje? I što sam uopće, sve do danas, snažnije ili jednostavnije od toga napisao?

8. SLJEDEĆEG KOLOVOZA U NJEMAČKOJ, vodio sam dug razgovor s čovjekom po imenu Arvid Gradin. Nakon što mi je iznio svoje osobno iskustvo, tražio sam ga da mi napiše definiciju „potpunog pouzdanja u vjeru". On je to učinio sljedećim riječima:

Requies in sanguine Christi; firma fiducia in Deum, et persuasio de gratia divina;

tranquillitas mentis summa, atque serenitas et pax; cum absentia omnis desiderii carnalis, et cessatione peccatorum etiam internorum.

„Počinak u krvi Krista, čvrsto pouzdanje u Boga i potpuna uvjerenost u Njegovu naklonost; najuzvišenija smirenost, spokoj i mir uma, oslobođenje od svake tjelesne želje te nestanak svakog, pa i prvoga[15] grijeha."

To je za mene bilo prvi put da sam o tome slušao od bilo kojeg živog čovjeka. Do tada sam o tome samo učio iz Božje riječi, za to sam se molio (u malom društvu svojih prijatelja) i već nekoliko godina željno iščekivao.

9. GODINE 1739. SMO MOJ BRAT I JA objavili knjigu „Himne i svete pjesme". U mnogobrojnim smo pjesmama svoje osjećaje izrazili snažno i neposredno. Tako je primjerice na 24. stranici stajalo:

Prirode pokreni moćnu plimu,
naša djela neka teku s njom –
Natrag u ljubav iz koje izviru,
Obdarena slavom Tvojom.

15 Ovdje se misli na iskonski, praroditeljski, Adamov grijeh, čije posljedice osjeća svako ljudsko biće.

Zemlja će mjera nebu biti,
I pokazat će se pravi put.
Vodit će stvorenja Tebi,
I sve će oko nas biti Bog.

Također,

Svega me obujmi, Gospode,
Duhom svojim, Imenom slavnim.
U Tebi se sve moje misli roje,
Sve što činim, samo Tebe traži.
Dani su mi puni ljubavi Tvoje,
moja duša samo Tebe hvali.

I opet,

Pitam i čeznem, željan Tebe,
Živim moćno božansko načelo.
Sve dok duša u Tebe ne uroni,
Nošena Tvojom slatkom stegom.
Dok ne potone u Božje dubine,
i izgubi se u Tebi beskrajnom!

Pa iznova,

Ti, Adame, u Božjim nebesima,
Moju narav u svoju promijeni.
Raširi mi se po cijeloj duši,
Ispuni je i moćno pokreni.

Bilo bi mi lako navesti još puno stihova koji izražavaju isto raspoloženje. No i ovo će biti dovoljno da jasno pokažem naše tadašnje osjećaje.

10. PRVI TRAKTAT, koji sam ikada napisao na ovu temu, objavljen je krajem ove godine. Da bih izbjegao predrasude čitatelja prije no što uopće počnu čitati, naslovio sam ga nepretencioznim naslovom „Narav metodista". Tu sam dao opis savršenog kršćanina, s time da sam jasno naglasio: „Ne mislim da sam to već postigao". Jedan dio toga traktata, prilažem ovdje bez ikakvih izmjena:

„Metodist je onaj koji voli Gospodina svoga Boga svim srcem, svom dušom, cijelim svojim umom i iz sve snage. Bog je radost njegova srca i želja njegove duše, koja stalno vapi: 'Koga imam u nebesima, osim tebe?' i 'Nikoga na zemlji ne želim osim tebe'. Bože moj i moje sve! 'Ti si snaga moga srca i moja baština dovijeka.' On je dakle sretan u Bogu, da, uvijek sretan, kao da je u njemu izvor žive vode, koja struji u život vječni i ispunjava mu dušu mirom i radošću. Savršena ljubav, u kojoj takav čovjek živi, izgoni svaki strah i on se raduje zauvijek. Da, njegova je radost potpuna i sve njegove kosti viču: 'Neka je blagoslovljen Bog i Otac našega Gospodina Isusa Krista, koji me, po Njegovom velikom milosrđu, ponovno rodio za živu nadu primanja neraspadljive i neokaljane baštine, koja je za mene sačuvana u nebu.'

A on koji ima takvu nadu, pa je stoga pun besmrtnosti, u svemu zahvaljuje, jer zna da je to za njega (što god da to jest) Božja volja u Kristu Isusu. Stoga on od Njega radosno prima sve, govoreći: 'Dobra je volja Gospodnja'. I bez obzira prima li on ili mu biva oduzeto, jednako blagoslivlja ime Gospodnje. Bilo da mu je lako ili da trpi bol, bilo da je bolestan ili zdrav, živ ili mrtav, on iz dubine svoga srca daje hvalu Onome koji sve izvodi na dobro; u čije je ruke potpuno povjerio svoje tijelo i dušu 'kao u ruke vjernog Stvoritelja'. On stoga 'ni za što ne brine', pošto je 'svu svoju brigu stavio na Njega, koji za njega brine' i 'u svemu' se oslanja na Njega, nakon što mu je 'uz zahvaljivanje, objavio sve svoje potrebe'.

On doista 'moli bez prestanka'. Govor njegova srca je uvijek: 'Tebi predajem svoja usta, iako bez glasa, a moja šutnja Tebi govori.' Njegovo srce se uvijek i svuda uzdiže k Bogu. U tome ga nitko i ništa ne može omesti, a još manje prekinuti. Bilo da je u mirovini ili radi, bilo da se odmara, obavlja posao ili razgovora, njegovo je srce uvijek s Gospodinom. Bilo da leži ili ustaje, 'Bog je u svim njegovim mislima'. On stalno hoda s Bogom, a zaljubljeno oko njegove duše je uvijek na Bogu i svud 'vidi Njega koji je nevidljiv'.

A ljubeći Boga, on 'ljubi svoga bližnjega kao samoga sebe'. Svakog čovjeka voli kao sebe samoga. On voli svoje neprijatelje, da, čak i neprijatelje Boga. A ako nije u njegovoj moći da 'čini dobro onima koji mrze' Njega, on ipak ne prestaje 'moliti za njih', iako oni preziru njegovu ljubav i 's prezirom ga iskorištavaju i progone'.

Jer on je 'čista srca'. Ljubav je očistila njegovo srce od zavisti, zlobe, srdžbe i svakog drugog lošeg raspoloženja. Očistila ga je od ponosa 'od kojeg dolazi samo svađa', i on je sada 'na sebe stavio milosrđe, dobrotu, poniznost uma, krotkost i patnju.' I doista, nestala je svaka mogućnost da uđe u svađu. Jer njemu nitko ne može oduzeti ono za čim žudi, jer on 'ne voli svijet, niti voli ono što je od svijeta', već je 'sva njegova čežnja u Bogu i u spominjanju Njegova imena'.

U skladu s njegovom jedinom čežnjom, on u svom životu želi samo 'činiti, ne svoju volju, već volju Onoga koji ga je poslao'. Njegova jedina namjera, uvijek i svuda, nije zadovoljiti sebe, već Onoga kojega mu duša ljubi. On ima samo jedno oko i stoga je 'cijelo njegovo tijelo puno svjetlosti. Sve je na svijetlu, kao što svijetlo svijeće osvjetljava cijelu kuću'. Bog je jedini kralj i sve što je takvom čovjeku u duši je 'sveto Gospodinu'. Ništa se u njegovu srcu ne dešava a da nije u skladu s Njegovom voljom. Svaka misao koja se pojavi ukazuje na Njega. Svaka mu je misao u 'poslušnosti Kristovom zakonu'.

A drvo se poznaje po plodovima. Jer, kao što on voli Boga, tako i 'čuva njegove zapovijedi', i to ne samo jednu ili većinu njih, već sve njih, od najmanje do najveće. On se ne zadovoljava time da 'drži cijeli zakon i prekrši ga u jednoj stvari', već ima savjest koja 'ne griješi ni Bogu ni čovjeku'. Izbjegava sve što je Bog zabranio, a ispunjava sve što je Bog zapovjedio. 'On ide putem koji slijedi Božje zapovijedi' i njegovo je srce slobodno. Njegova slava i radost su u tome da upravo tako postupa. On svakodnevno nosi krunu od

radosti i 'izvršava volju Boga, kako na zemlji, tako i na nebesima'.

Tako svom svojom snagom čuva sve Božje zapovijedi, jer njegova je poslušnost jednaka kao i njegova ljubav – nepresušni živi izvor. Stoga, ljubeći Boga svim svojim srcem, služi svom svojom snagom i stalno prikazuje svoju dušu i 'tijelo kao živu žrtvu, svetu, Bogu ugodnu', potpuno i bez ostatka posvećujući sebe, sve što ima i sve što jest Njegovoj slavi. Sve vještine koje posjeduje, svaku mogućnost i sposobnost svoje duše, svaki dio svoga tijela, stalno koristi u skladu s voljom svoga Gospodina.

Kao posljedica toga, 'sve što čini je na slavu Božju'. Ne samo da on u svim svojim poslovima i nastojanjima tome teži, što se uostalom podrazumijeva ako ima samo jedno oko, već on to i postiže. U svim poslovima, zabavama i molitvama, on ima samo jedan cilj. Bilo da 'sjedi u kući ili hoda putem', bilo da liježe ili ustaje, u svemu što govori ili čini, on izvršava taj jedan jedini zadatak svoga života. Bilo da se odijeva, bilo da radi, jede, pije ili odustaje od uzaludnog truda, sve je usmjereno uvećavanju slave Božje, mirom i dobrom voljom među ljudima. Njegovo jedino nepromjenjivo pravilo jest: 'Što god činio, riječju ili djelom, sve čini u ime Gospodina Isusa i uvijek kroz Njega zahvaljuj Bogu Ocu.'

Običaji i događanja u svijetu ne mogu usporiti njegovo 'trčanje utrke na stazi koja je pred njim'.[16] Stoga on ne može 'skupljati blago na zemlji', kao što ne može ni

16 Vidi Heb 12,1

nositi oganj u svojim njedrima. O svom susjedu on ne može govoriti zlo, kao što ne može ni lagati za Boga ili čovjeka. Ni o kome taj ne može izgovoriti niti jednu neljubaznu riječ, pošto ljubav zadržava vratnice njegovih usana. Ne može 'govoriti prazne riječi', a govor pokvarenosti ne 'izlazi iz njegovih usta', pošto sve što nije 'dobro za izgrađivanje', ne pristaje 'službi milosti pred slušateljima'. Ali, 'što god je čisto, što god ljubazno, što god s pravom na dobru glasu', on misli, govori i djeluje 'dičeći se u svemu naukom Boga našega Spasitelja'."

To su bile riječi kojima sam prvi put objavio svoje osjećaje o savršenosti kršćanina. Zar nije lako uočiti (1.) da je to cilj kojem težim još od 1725. godine; točnije od 1730. godine, kada sam počeo biti *homo unius libri* – 'čovjek jedne knjige' i to ni jedne druge knjige do Biblije? Zar nije lako uočiti (2.) da je to upravo onaj isti nauk u koji vjerujem i koji do današnjeg dana poučavam, ništa mu ne dodajući, bilo da se radi o unutrašnjoj ili vanjskoj svetosti, koju sam upražnjavao i prije trideset osam godina? To je ona ista savršenost koju sam, milošću Božjom, nastavio poučavati od tada pa sve do danas. Iz onoga što ovdje slijedi, to će moći razumjeti svaka nepristrana osoba.

11. DO DANAS MI NIJE POZNATO da je ijedan pisac na bilo koji način prigovorio onome što piše u mome traktatu. Neko vrijeme nisam nailazio na

protivljenja, barem ne od strane ozbiljnih ljudi. Ali nakon nekog vremena, pojavio se vapaj u društvu. I što me posebno iznenadilo, bio je to vapaj među religioznim ljudima koji su tvrdili, ne da o savršenstvu govorim krivo, već da „na zemlji ne postoji savršenstvo". Oni su se dapače obrušili na mene i moga brata, govoreći da mi tvrdimo suprotno. Teško da smo od njih mogli očekivati tako grubi napad, posebice stoga što smo bili veoma jasni glede opravdanja vjerom i cijelo smo spasenje pažljivo pripisali isključivo Božjoj milosti. Ali najviše su nas iznenadile optužbe da smo „obeščastili Krista" svojim tvrdnjama da On „daje krajnju pobjedu" i da će samo On vladati u našim srcima i konačno sve podložiti sebi.

12. MISLIM DA JE TO BILO KRAJEM 1740. godine kada sam u Whitehallu imao razgovor s dr. Gibsonom, koji je tada bio biskup Londona. Pitao me što sam mislio pod pojmom savršenosti. Odgovorio sam mu bez ikakvog ustezanja ili zadrške. Kada sam prestao govoriti, rekao mi je: „Gospodine Wesley, ako je to bilo sve što ste mislili, onda to objavite cijelom svijetu. Ako vas tada bilo tko bude mogao opovrgnuti, laž može otići na dopust." Odgovorio sam: „Moj gospodine, tako ću i učiniti", nakon čega sam napisao i objavio propovijed o usavršavanju kršćanina.

Nastojao sam pokazati (1.) u kojem smislu kršćani nisu, (2.) a u kojem smislu mogu biti i jesu savršeni.